

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΣΕ ΕΞΗΜΕΡΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΤΗΤΑΣ.—ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ἢ ΑΧΡΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ.—ΑΛΛΗΛΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗ ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ.—ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟΤΗΤΑ.—Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ.—Η ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ.—Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΕΞΗΜΕΡΩΜΕΝΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ ΑΠΟ ΕΝΑ ἢ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΔΗ.—ΤΑ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ, ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΟΥΣ Κ' Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥΣ.—ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΝ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥΣ.—Η ΜΕΘΟΔΙΚΗ ΚΑΙ Η ΑΣΥΝΕΙΔΗ ΕΠΙΛΟΓΗ.—Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΠΡΟΕΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΞΗΜΕΡΩΜΕΝΩΝ ΠΛΑΣΜΑΤΩΝ.—ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΥΝΟΟΥΝ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΓΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ.

ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΤΗΤΑΣ

Όταν συγκρίνουμε άτομα τῆς ἴδιας ποικιλίας ἢ ὑποποικιλίας τῶν ἀρχαιότερα ἐξημερωμένων φυτῶν καὶ ζώων, ἐκεῖνο ποὺ μᾶς κάνει πρῶτα-πρῶτα ἐντύπωση, εἶναι τὸ ὅτι τὰ άτομα αὐτὰ γενικὰ διαφέρουν μεταξύ τους πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅσο τὰ άτομα ὁποιασδήποτε ποικιλίας ἢ Εἶδους ποὺ ζεῖ σὲ φυσικὴ κατάσταση. Κι ἐν ἀναλογιστοῦμε πόσο πολλὰ καὶ διαφορετικὰ εἶναι τὰ καλλιεργούμενα φυτὰ καὶ τὰ κατοικίδια ζῶα καὶ σκεπτοῦμε ὅτι αὐτὰ μεταβάλλονταν συνεχῶς στὸ διάστημα τῶν αἰώνων ζώντας στὰ πικὰ διαφορετικὰ κλίματα καὶ κάτω ἀπ' τὴν πικὰ διαφορετικὴ μεταχείριση, θὰ καταλήξουμε στὸ συμπέρασμα ὅτι αὐτὴ ἡ μεγάλη μεταβλητότητα ὀφείλεται στὸ ὅτι τὰ κατοικίδια πλάσματα ἀναπτύχθηκαν κάτω ἀπὸ ὄρους ζωῆς ὄχι τόσο ὁμοίομορφους καὶ μάλιστα κάπως διαφορετικοὺς ἀπ' τοὺς ὄρους ζωῆς ὅπου σὲ φυσικὴ κατάσταση εἶταν ἐκτεθειμένα τὰ Εἶδη ποὺ ὑπῆρξαν πρόγονοὶ τους. Υπάρχει ἐπίσης κάποια δόση ἀλήθειας στὴν ἀποψη ποὺ ἐκφράζει ὁ Αντριου Νάιτ, πὼς αὐτὴ ἡ μεταβλητότητα μπορεῖ ὡς ἓνα σημεῖο νὰ συνδέεται μὲ τὴν ὑπερβολικὰ ἀφθονή τροφή. Εἶναι ὀλοφάνερο πὼς γιὰ νὰ προκληθεῖ ἀπ' τὶς καινούργιες συνθήκες μιὰ κάποια σοβαρὴ παραλλαγή στὰ ἐνόργανα ὄντα, πρέπει αὐτὰ γιὰ κάμποσες γενιές νὰ ζήσουν ἐκτεθειμένα σ' αὐτές. Εἶναι ἐπίσης φανερὸ ὅτι ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ ἓνας ὄργανισμὸς ἀρχίζει νὰ παραλλάζει, ἐξακολουθεῖ νὰ μεταβάλλεται γιὰ πολλὰς γενιές. Δὲν ἀναφέρεται οὔτε μιὰ περίπτωση μεταβλητοῦ ὄργανισμοῦ ποὺ νᾶπαψε ἢ μεταβλητότητά του ἐξαιτίας τῆς καλλιέργειας. Τὰ ἀρχαιότερα καλλιεργούμενα φυτὰ, ὅπως τὸ στάρι, παρουσιάζουν ἀκόμα καινούργιες

ποικιλίες. Τὸ ἴδιο, τὰ ἀρχαιότερα ἐξημερωμένα ζῶα διατηροῦν τὴν ἱκανότητα γιὰ γρήγορη βελτίωση ἢ μεταβολή.

Ἀπ' ὅσο μπορῶ νὰ κρίνω, ὕστερ' ἀπ' τὴ μακρόχρονη μελέτη ποῦ ἔκανα πάνω στὸ ζήτημα αὐτό, οἱ συνθῆκες ζωῆς φαίνεται ὅτι ἐπιδροῦν μὲ δυὸ τρόπους : α) ἄμεσα πάνω σ' ὅλοκληρο τὸν ὄργανισμό ἢ σ' ὀρισμένα μέρη του· β) ἔμμεσα, ἐπιδρώντας πάνω στὸ σύστημα ἀναπαραγωγῆς.

Ὅπως ὑποστήριξε πρὶν ἀπὸ λίγον καιρὸ ὁ καθηγητῆς Βάι-σμαν κι ὅπως παρεμπιπτόντως ἔχω δεῖξει καὶ γὰρ στὸ ἔργο μου *Ἡ Μεταβλητότητα σὲ ἐξημερωμένη κατάσταση*, πρέπει σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἄμεσης ἐπίδρασης νάχουμε πάντα ὑπόψη ὅτι ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ δυὸ παράγοντες : τὴ φύση τοῦ ὄργανισμοῦ καὶ τὴ φύση τῶν ἐξωτερικῶν συνθηκῶν. Φαίνεται πὼς σπουδαιότερος ἀπ' τοὺς δυὸ εἶναι ὁ πρῶτος. Γιατὶ μερικὲς φορὲς βλέπουμε νὰ παρουσιάζονται παρόμοιες ἢ σχεδὸν παρόμοιες παραλλαγές κάτω ἀπὸ, ὅσο τουλάχιστο μποροῦμε νὰ κρίνουμε, ἀνόμοιες συνθῆκες. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά πάλι, βλέπουμε νὰ παρουσιάζονται ἀνόμοιες παραλλαγές κάτω ἀπὸ συνθῆκες ποῦ φαίνονται σχεδὸν ὁμοιόμορφες. Ἦ ἀποτελέσματα τῆς ἐπίδρασης αὐτῆς στοὺς ἀπογόνους εἶναι ἢ καθορισμένα ἢ ἀκαθόριστα. Μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν καθορισμένα ὅταν ὅλοι—ἢ σχεδὸν ὅλοι—οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀτόμων ποῦ ἔζησαν ἐκτεθειμένα σὲ ὀρισμένες συνθῆκες γιὰ κάμποσες γενιές, μεταβάλλονται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολο νὰ καταλήξει κανεὶς σὲ συμπεέρασμα γιὰ τὴν ἔκταση τῶν ἀλλαγῶν ποῦ δημιουργήθηκαν ὀριστικὰ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Ὡστόσο δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ἀμφιβολία γιὰ πολλὰ μικρὲς ἀλλαγές, ὅπως λ. χ. στὸ ἀνάστημα ἀνάλογα μὲ τὸ ποσὸ τῆς τροφῆς, στὸ χρῶμα ἀνάλογα μὲ τὴ φύση τῆς τροφῆς, στὸ πάχος τοῦ δέρματος καὶ στὸ τρίχωμα ἀνάλογα μὲ τὸ κλίμα κ.λ.π. Κάθε μιὰ ἀπ' τὶς ἀμέτρητες παραλλαγές ποῦ βλέπουμε στὸ φτέρωμα τῶν πουλερικῶν μας πρέπει νὰ ὀφείλεται σὲ κάποιο ἄμεσο αἶτιο. Κι ἂν τύχαινε τὸ ἴδιο αἶτιο νὰ ἐπιδράσει ὁμοιόμορφα σὲ πολλὰ ἄτομα γιὰ πάρα πολλές γενιές, τότε ἴλα θὰ μεταβάλλονταν πιθανότατα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Ὑπάρχουν μερικὰ περιστατικά, ὅπως οἱ πολύπλοκες καὶ παράξενες κηκίδες ποῦ ἐμφανίζονται σὲ διάφορα μέρη τῶν φυτῶν, ὅταν ἕνα κηκιδογόνον ἔκτομο ἀποθέσει μὲ τὸ τσίμπημά του μιὰν ἐλάχιστη στάλα δηλητηρίου, ποῦ μᾶς ἀποδείχνουν τί περίεργες μεταβολές θὰ μποροῦσε νὰ φέρει στὰ φυτὰ μιὰ χημικὴ μεταβολὴ στὴ φύση τοῦ χυμοῦ τους.

Σὲ σύγκριση μὲ τὴν καθορισμένη, ἢ ἀκαθόριστη μεταβλητότητα εἶναι πολὺ πρὸ συνηθισμένο ἀποτέλεσμα τῆς ἀλλαγῆς τῶν συνθηκῶν κ' ἴσως νάχει παίξει πολὺ σημαντικότερο ρόλο στὴ διαμόρφωση τῆς κάθε ἐξημερωμένης ράτσας φυτοῦ ἢ ζώου.

Τὴν ἀκαθόριστη μεταβλητότητα τῆ βλέπουμε στὶς ἀμέτρητες μικρὲς ἰδιομορφίες ποὺ κάνουν τὰ ἄτομα τοῦ ἴδιου Εἴδους νὰ ξεχωρίζουν τὸ ἓνα ἀπ' τ' ἄλλο καὶ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν μὲ τὴν κληρονομικὴ μεταβίβαση τους ἀπ' τὸν γονεῖα ἢ κάποιον μακρινότερον πρόγονο. Μερικὲς φορὲς μάλιστα βλέπουμε νὰ παρουσιάζονται ἀδρότερες διαφορὲς ἀνάμεσα σὲ μικρὰ τῆς ἴδιας γέννας ἢ σὲ φυτάνια ἀπ' τὴν ἴδια σπερμοθήκη. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ βλέπουμε, μέσα ἀπ' τὰ ἑκατομμύρια ἄτομα ἑνὸς Εἴδους ποὺ μεγαλώνουν στὴν ἴδια χώρα καὶ τρέφονται σχεδὸν μὲ τὸν ἴδιον τρόπο, νὰ παρουσιάζονται τόσο ἔντονες μορφολογικὲς παρεκκλίσεις σὲ κάποιον ἀπ' αὐτά, ποὺ ἀξίζει νὰ τὶς ὀνομάσουμε τερατομορφίες. Δὲν ὑπάρχει ὅμως καμιὰ καθορισμένη γραμμὴ ποὺ νὰ ξεχωρίζει τὶς τερατομορφίες ἀπ' τὶς ἄλλες μικρότερες παραλλαγές. Ὅλες οἱ τέτοιες μορφολογικὲς παραλλαγές ποὺ παρουσιάζονται ἀνάμεσα στὰ τόσα ἄτομα ποὺ ζοῦν μαζί, ἀνεξάρτητα ἀπ' τὸ ἂν εἶναι ἀνεπαίσθητες ἢ ἐξαιρετικὰ ἔντονες, μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν σὰν ἀκαθόριστα ἀποτελέσματα τῆς ἐπίδρασης τῶν συνθηκῶν ζωῆς στὸν κάθε ξεχωριστὸ ὄργανισμό, ὅπως σχεδὸν παρόμοια ἀκαθόριστα ἀποτελέσματα ἔχει κ' ἡ ἐπίδραση τῆς ψύξης σὲ διάφορα ἄτομα, ὅπου, ἀνάλογα μὲ τὴν κρᾶση τους ἢ τὴ σωματικὴ τους κατάσταση, προκαλεῖ βήχα ἢ κρουολογήματα, ρευματισμούς ἢ φλόγωση διαφόρων ὀργάνων.

Σχετικὰ μ' αὐτὸ ποὺ ὀνόμασα ἔμμεση δράση τῆς ἀλλαγῆς τῶν συνθηκῶν, δηλαδὴ μεταβλητότητα ποὺ ὀφείλεται στὴν ἐπίδραση τῆς ἀλλαγῆς τῶν συνθηκῶν στὸ ἀναπαραγωγικὸ σύστημα, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι δυὸ εἶναι τὰ στοιχεῖα ποὺ μᾶς ὀδηγοῦν σ' αὐτὸ τὸ συμπέρασμα: α) Ἡ ἐξαιρετικὰ μεγάλη εὐαισθησία τοῦ συστήματος αὐτοῦ σὲ κάθε ἀλλαγὴ συνθηκῶν ζωῆς. β) Ἡ μεταβλητότητα ποὺ ἐκδηλώνεται μετὰ τὴ διασταύρωση ξεχωριστῶν Εἰδῶν καὶ ποὺ παρουσιάζει μεγάλες ὁμοιότητες μὲ κείνη ποὺ διαπιστώνουμε στὰ ζῶα καὶ στὰ φυτὰ ὅταν μεγαλώνουν κάτω ἀπὸ καινούργιες ἢ μὴ φυσικὲς συνθήκες. Αὐτὸ τὸ παρατήρησε ὁ Κελρόυτερ καθὼς καὶ ἄλλοι.

Ἀφίονα εἶναι τὰ περιστατικὰ ποὺ ἀποδείχνουν ὀλοκάθαρα πόσο ὑπερβολικὰ εὐαίσθητο εἶναι τὸ ἀναπαραγωγικὸ σύστημα ἀκόμα καὶ σὲ πολὺ ἑλαφρὲς ἀλλαγές στὶς συνθήκες τοῦ περιβάλλοντος. Τίποτα δὲν εἶναι πιὸ εὐκόλο ἀπ' τὴν ἐξημέρωση ἑνὸς ζώου. Μὰ καὶ τίποτα δὲν εἶναι πιὸ δύσκολο ἀπ' τὸ νὰ καταφέρει κανεὶς αὐτὸ τὸ ζῶο, ποὺ ζεῖ περιορισμένο, ν' ἀποχτήσῃ ἀπογόνους, ἀκόμα καὶ στὴν περίπτωσι ποὺ τὸ ἀρσενικὸ καὶ τὸ θηλυκὸ συννευρίζονται. Πόσα ζῶα παύουν ν' ἀναπαράγονται μ' ὅλο ποὺ τὰ διατηροῦν σχεδὸν ἑλεύθερα στὴν ἴδια τὴν πατρίδα τους! Συνήθως αὐτὸ τὸ ἀποδίδουν, λαθεμένα ὅμως, σὲ διαστρόφῃ τῶν ἐνστίχτων.

Πολλά καλλιεργούμενα φυτά παρουσιάζονται στον ύπερ-τατο βαθμό σφριγηλά, κι όμως σπανιότατα βγάζουν σπόρους, ή ποτέ! Σε μερικές απ' αυτές τις περιπτώσεις διαπιστώθηκε πώς μιὰ πολὺ ἀσήμαντη ἀλλαγὴ, ὅπως λ. χ. λίγο περισσότερο ἢ λιγότερο νερὸ σὲ μιὰν ὀρισμένη περίοδο τῆς ἀνάπτυξῆς τους, ἀρκεῖ γιὰ νὰ καθορίσει ἂν τὸ φυτό θὰ βγάλει σπόρους ἢ ὄχι. Μοῦ εἶναι ἀδύνατο ν' ἀναφέρω ἐδῶ λεπτομέρειες ποὺ ἔχω συλλέξει καὶ δημοσιεύσει ἄλλοῦ σχετικὰ μὲ τὸ παράξενο αὐτὸ θέμα. Ἀλλὰ γιὰ νὰ δείξω πόσο παράξενοι εἶναι οἱ νόμοι ποὺ καθορίζουν τὴν ἀναπαραγωγὴ τῶν ζώων, ὅταν αὐτὰ ζοῦν περιορισμένα, θ' ἀναφέρω ὅτι τὰ σαρκοβόρα ζῶα, ἀκόμα καὶ κείνα ποὺ ἔφεραν ἀπ' τοὺς τροπικούς, πολλαπλασιάζονται ἀρκετὰ εὐκόλα στὴ γῶρα μας, ἐχτὸς ἀπ' τὰ πελματοβάμονα, δηλαδή τὰ ζῶα τῆς οἰκογενείας τῶν ἀρκτιδῶν (ἀρκοῦδες) ποὺ πολὺ σπάνιὰ ἀναπαράγονται ὑπὸ περιορισμὸν· ἀντίθετα τὰ σαρκοβόρα πτηνά, ἐχτὸς ἀπὸ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις, σχεδὸν ποτὲ δὲ γεννᾶνε γόνιμα αὐγά. Πολλὰ ἐξωτικὰ φυτὰ ἔχουν γύρη ὀλό-τελα ἀχρηστή, ὅπως μπορεῖ νὰναι μονάχα ἡ γύρη τῶν πιὸ στείρων νοθογενῶν. Ὅταν βλέπουμε λοιπὸν ἀπ' τὴ μιὰ τὰ ἐξημερωμένα φυτὰ καὶ ζῶα, μ' ὄλο ποὺ συχνὰ εἶναι καχεκτικὰ κι ἀρρωστιάρικα, ν' ἀναπαράγονται εὐκόλα ἀκόμα καὶ κάτω ἀπὸ συνθῆκες περιορισμοῦ, κι ἀπ' τὴν ἄλλη, ἄτομα ποὺ ἐνῶ τᾶχουν ἀποσπάσει σὲ πολὺ νεαρὴ ἡλικία ἀπ' τὴ φυσικὴ τους κατάσταση καὶ μ' ὄλο ποὺ ἔχουν ὀλότελα ἐξημερωθεῖ καὶ ζοῦν πολὺ καὶ σὲ καλὴ κατάσταση (θὰ μπορούσα ν' ἀναφέρω ἕνα σωρὸ παραδείγματα) νᾶχουν, ἀπὸ ἀνεξακριβῶτα αἷτια, κάθε τόσο σοβαρὴ προσβολὴ στὸ ἀναπαραγωγικὸ τους σύστημα, ὅστε αὐτὸ νὰ μὴν μπορεῖ πιὰ νὰ λειτουργήσῃ, δὲν πρέπει νὰ παραξενευόμαστε ἐπειδὴ τὸ σύστημα αὐτὸ λειτουργεῖ ἀνώμαλα κάτω ἀπὸ συνθῆκες περιορισμοῦ—ὅταν λειτουργεῖ βέβαια—κ' ἐπειδὴ παράγει ἀπογόνους κάπως διαφορετικούς ἀπ' τοὺς γονιούς. Μπορῶ νὰ προσθέσω ὅτι ὅπως ὑπάρχουν μερικὰ ζῶα ποὺ πολλαπλασιάζονται εὐκόλα κάτω κι ἀπ' τὴν πιὸ μὴ φυσικὴ συνθῆκες (λ. χ. τὰ κουνέλια ἢ τὰ κουνάβια ποὺ συντηροῦνται σὲ κλουβιά) ἀποδείχνοντας ἔτσι ὅτι τ' ἀναπαραγωγικὰ τους ὄργανα δὲν προσβάλλονται εὐκόλα, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ μερικὰ φυτὰ καὶ ζῶα ποὺ μποροῦν ν' ἀντέξουν στὴν ἐξημέρωση ἢ στὴν καλλιέργεια χωρὶς σχεδὸν νὰ μεταβληθοῦν. Ἴσως νὰ παραλλάξουν τόσο ὅσο θὰ παράλλαζαν κι ἂν ζούσαν σὲ φυσικὴ κατάσταση.

Μερικοὶ φυσιοδίφες ἰσχυρίστηκαν ὅτι κάθε παραλλαγὴ συνδέεται μὲ τὴ σεξουαλικὴ πράξη τῆς ἀναπαραγωγῆς. Ὅμως αὐτὸ εἶναι σίγουρα λάθος, γιὰτὶ σ' ἄλλο ἔργου μου ἔχω παραθέσει ἕνα μακρὸν κατάλογο φυτῶν, ἀπὸ κείνα ποὺ οἱ κηπουροὶ ὀνομάζουν «τρελά»—δηλαδή φυτὰ ποὺ ξαφνικὰ πέταξαν

Ένα περίεργο βλαστάρι με χαρακτηριστικά καινούργια και μερικές φορές μάλιστα πολύ διαφορετικά απ' τα χαρακτηριστικά τών άλλων βλαστών του ίδιου φυτού. Αὐτὲς τὲς παραλλαγὲς βλαστῶν, ὅπως θὰ μπορούσαμε νὰ τὲς ὀνομάσουμε, μπορούμε νὰ τὲς πολλαπλασιάσουμε εἴτε μὲ μπόλιασμα, εἴτε μὲ καταβολάδες κ.λ.π., κάποτε ἀκόμα καὶ μὲ σπόρους. Τέτια περιστατικά εἶναι σπάνια σὲ φυσικὴ κατάσταση. Στὴν καλλιέργεια ὁμως τὰ συναντᾶμε πολὺ συχνά. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀπ' τὲς τόσες χιλιάδες βλαστοὺς ποὺ βγάζει κάθε χρόνο τὸ ἴδιο δέντρο κάτω ἀπὸ ὁμοιόμορφες συνθῆκες, βλέπουμε μονάχα ἕναν ν' ἀποχτάει ξαφνικά καινούργια χαρακτηριστικά, ἀφοῦ βλέπουμε βλαστοὺς διαφορετικῶν δέντρων, ποὺ ζοῦν κάτω ἀπὸ διαφορετικὲς συνθῆκες, νὰ μᾶς δίνουν κάποτε τὴν ἴδια ποικιλία—π. χ. βλαστοὺς ροδακινιάς νὰ βγάζουν μηλοροδάκινα ἢ βλαστοὺς κοινῆς τριανταφυλλιᾶς νὰ βγάζουν βρουῶδη τριαντάφυλλα—εἶναι ὀλοφάνερο πὼς ἡ φύση τῶν συνθηκῶν ζωῆς παίζει, σὲ σύγκριση μὲ τὴ φύση τοῦ ὀργανισμοῦ, δευτερεύοντα ρόλο γιὰ τὸν καθορισμὸ τῆς μορφῆς κάθε μιᾶς ἰδιαίτερης παραλλαγῆς. Ἴσως ἡ φύση τῶν συνθηκῶν ζωῆς νᾶχει τόση σημασία ὅση ἔχει κ' ἡ φύση τῆς σπῖθας, ποὺ βάζει φωτιά σ' ἕνα σωρὸ καύσιμα ὕλικά, γιὰ τὸν καθορισμὸ τῆς φύσης τῶν φλογῶν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ Ἡ ΑΧΡΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ.—ΑΛΛΗΛΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗ ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ.—ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟΤΗΤΑ.

Ἡ ἀλλαγὴ στὲς συνθήξεις ἔχει κληρονομικὰ ἀποτελέσματα, ὅπως π. χ. στὴν περίοδο τῆς ἀνθοφορίας τῶν φυτῶν ποὺ ἔχουν μεταφερθεῖ ἀπὸ ἕνα κλίμα σὲ ἄλλο. Στὰ ζῶα πάλι ἡ ἐντονότερη χρῆση ἢ ἡ ἀχρησία ἐνὸς μέρους ἀποδείχτηκε ὅτι ἔχει ἀκόμα πῖο σοβαρὴ ἐπίδραση. Αὐτὸς νομίζω πὼς εἶναι ὁ λόγος ποὺ τὰ κόκαλα τῆς φτερούγας τῆς κατοικίδιας πάπιας εἶναι ἐλαφρότερα ἀπ' τῆς ἀγριόπαπιας ἐνῶ τὰ κόκαλα τῶν ποδιῶν τῆς εἶναι βαρύτερα σὲ σύγκριση μὲ τὸ βάρος ὀλόκληρου τοῦ σκελετοῦ. Μποροῦμε λοιπὸν ν' ἀποδώσουμε αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ στὸ ὅτι ἡ κατοικίδια πάπια πετάει πολὺ λιγότερο καὶ περπατᾶει πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅσο οἱ ἀγριοὶ πρόγονοί τῆς. Τὰ μαστάρια τῆς ἀγελάδας ἢ τῆς κασίικας, στὲς χῶρες ὅπου συστηματικὰ τὲς ἀρμέγουν, εἶναι κληρονομικὰ πολὺ ἀνεπτυγμένα σὲ σύγκριση μὲ τὰ ὄργανα αὐτῶν τῶν ἰδίων ζῶων σὲ ἄλλες χῶρες. Ἡ μεγάλη ἀνάπτυξη τῶν ὀργάνων αὐτῶν, ποὺ μεταβιβάζεται κληρονομικὰ, εἶναι ἴσως ἄλλη μιὰ ἀπόδειξη γιὰ τ' ἀποτελέσματα ποὺ ἔχει ἡ χρῆση. Δὲ θὰ μπορούσαμε νὰ βροῦμε οὔτε ἕνα ἀπ' τὰ κατοικίδια ζῶα μᾶς ποὺ νὰ μὴν ἔχει σὲ κάποια χῶρα κρεμασμένα τ' αὐτιά.

Κ° ἡ γνώμη ὅτι τὸ κράσισμα ὑφείλεται στὴν ἀχρησία τῶν μυῶνων τοῦ αὐτιοῦ ἐπειδὴ ἐκεῖ τὰ ζῶα σπάνια τρομάζουν πολύ, φαίνεται βίαση. Ἡ μεταβλητότητα ὑπακούει σὲ πολλοὺς νόμους. Ἀπ' τοὺς νόμους αὐτοὺς μόλις μερικοὺς μπορούμε νὰ διακρίνουμε κάπως καὶ θὰ τοὺς συζητήσουμε σύντομα πῶς κάτω. Ἐδῶ θ' ἀναφερθῶ μονάχα σ' αὐτὸ πῶς ὀνομάζουμε ἀλληλεξαρτημένη παραλλαγή.

Σημαντικὲς μεταβολὲς στὸ ἔμβρυο ἢ στὴν προνύμφη πιθανότατα θὰ ἐπιφέρουν μεταβολὲς καὶ στὸ ὄριμο ζῶο. Στις τερατομορφίαις πάλι οἱ ἀλληλεξαρτήσεις ἀνάμεσα σὲ ὀλότελα διαφορετικὰ μέρη τοῦ ὄργανισμοῦ εἶναι πολὺ περιεργές. Πολλὰ παραδείγματα θὰ βρεῖ κανεὶς στὸ σημαντικότερο σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἔργο τοῦ Ἰζιντόρ Ζωφρουὰ Σαιντ-Ιλαίρ. Οἱ κτηνοτρόφοι πιστεύουν ὅτι τὰ ζῶα πῶς ἔχουν μακριὰ πόδια ἔχουν σχεδὸν πάντα μακροὺς κεφάλι. Μερικὰ παραδείγματα ἀλληλεξάρτησης εἶναι ὀλότελα παράδοξα. Ἔτσι, ὄσες γάτες εἶναι κίτρινες κ' ἔχουν γαλανὰ μάτια, εἶναι συνήθως κουφές. Ἀλλά, ὅπως δήλωσε πρὶν ἀπὸ λίγον καιρὸ ὁ κ. Τάι, αὐτὸ ἰσχύει μονάχα γιὰ τὶς ἀρσενικὲς γάτες. Θὰ μπορούσα ἐπίσης ν' ἀναφέρω πολλὰ παραδείγματα γιὰ τὴν σχέση πῶς ὑπάρχει ἀνάμεσα στὸ χρῶμα καὶ σὲ μερικὲς ὄργανικὲς ιδιότητες πολλῶν φυτῶν καὶ ζῴων. Ἀπ' τὰ στοιχεῖα πῶς συνέλεξε ὁ Χόϋσινγκερ φαίνεται ὅτι ὄσα πρόβατα καὶ γουρούνια ἔχουν ἄσπρο χρῶμα, ἀρρωσταίνουν ὅταν φᾶνε ὀρισμένα φυτά. Ἀντίθετα, ὄσα ἔχουν σκοῦρο χρῶμα, δὲν παθαίνουν τίποτα. Σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, ὁ καθηγητὴς Γουάϊμαν μοῦ ἀνέφερε πρὶν ἀπὸ λίγον καιρὸ ἓνα θαυμάσιο παράδειγμα. Ρώτησε μερικοὺς κτηματίες τῆς Βιργινίας πῶς γίνονταν κι ὄλα τους τὰ γουρούνια εἴταν μαῦρα. Τὸν πληροφοροῦσαν ὅτι τὰ ζῶα αὐτὰ τρώανε τὴ ρίζα τοῦ λαχανοῦ πῶς δίνει στὰ κόκαλά τους ἓνα τριανταφυλλί χρῶμα καὶ γίνεται αἰτία νὰ πέφτουν οἱ ὄπλές τους. Μονάχα οἱ μαῦρες ποικιλίαι δὲν τὸ παθαίνουν αὐτό. Κ' ἓνας ἀπ' αὐτοὺς πρόσθεσε:

— Ἀπὸ κάθε γέννα κρατᾶμε τὰ μαῦρα ἐπειδὴ αὐτὰ μονάχα ἔχουν πιθανότητες νὰ ζήσουν.

Τὰ ἄτριχα σκυλιὰ ἔχουν ἐλαττωματικὰ δόντια. Λένε ἀκόμα πῶς ὄσα ζῶα ἔχουν μακρὸν ἢ τραχὺ τρίχωμα, ἔχουν τὴν προδιάθεση ν' ἀποκτήσουν μεγάλα ἢ πολλὰ κέρατα. Τὰ περιστέρια πῶς ἔχουν φτερὰ στὰ πόδια, ἔχουν ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά τους μεμβράνες. ὄσα περιστέρια πάλι ἔχουν κοντὸ ράμφος, ἔχουν καὶ μικρὰ πόδια. Κι ἀντίστροφα, ὄσων τὸ ράμφος εἶναι μακρὸν, τὰ πόδια τους εἶναι μεγάλα. Σύμφωνα μ' αὐτὰ λοιπόν, ἂν ὁ ἄνθρωπος συνεχίσει τὴν ἐπιλογή, καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο κάνει πῶς ἐντονημιὰν ὀποιαδήποτε ἰδιομορφία, εἶναι σχεδὸν βέβαιο πῶς, χάρη στοὺς μυστηριώδεις νόμους τῆς ἀλληλεξάρτη-

σης, θὰ μεταβάλλει ἄθελά του κι ἄλλα μέρη τοῦ ὄργανισμοῦ.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν διαφορῶν ἀγνώστων ἢ ἀμυδρὰ καταννητῶν νόμων τῆς μεταβλητότητας εἶναι ἐξαιρετικὰ πολυπλοκα καὶ ποικιλόμορφα. Αἰξίζει νὰ μελετήσῃ κανεὶς τὶς διαφορὰς πραγματεῖες ποὺ ἔχουν γραφεῖ σχετικά μὲ μερικὰ ἀπ' τ' ἀρχαιότερα καλλιεργούμενα φυτὰ μας, ὅπως ὁ ὑάκινθος, ἡ πατάτα ἢ ἄκόμα κ' ἡ ντάλια καὶ ἄλλα, καὶ θὰ νιώσει ἀληθινὴ ἐκπληξὴ παρατηρώντας τὰ ἄπειρα σημεῖα στὴν κατασκευὴ ἢ στὴν κρᾶση ποὺ ἀποτελοῦν τὶς ἑλαφρὲς διαφορὰς ἀνάμεσα στὶς διαφορὰς ποικιλίες ἢ ὑποποικιλίες. Ολόκληρος ὁ ὄργανισμὸς τοὺς μοιάζει σὰ νὰ γίνῃ εὐπλαστος κι ἀπομακρύνεται ἑλαφρὰ ἀπ' τὸν ὄργανισμὸ τοῦ ἀρχικοῦ τύπου.

Ἐκείνη ἡ παραλλαγὴ ποὺ δὲ μεταβιβάζεται κληρονομικὰ, εἶναι γιὰ μᾶς χωρὶς σημασία. Ἀλλὰ ὁ ἀριθμὸς κ' ἡ ποικιλομορφία τῶν κληρονομικῶν παρεκκλίσεων κατασκευῆς, ἀδιάφορο ἂν αὐτὲς ἔχουν μικρὴ ἢ μεγάλη φυσιολογικὴ σημασία, εἶναι ἄπειρος. Ἡ δίτομη, πολυσέλιδη πραγματεία τοῦ δρ. Πρὸσπερ Λουκά σχετικά μὲ τὸ θέμα τοῦτο, εἶναι ἡ καλύτερη καὶ πληρέστερη στὸ εἶδος τῆς. Κανένας ἀπ' ὄσους ἐκτρέφουν ζῶα δὲν ἀμφισβᾷ γιὰ τὸ πόσο δυνατὴ εἶναι ἡ τάση τῆς κληρονομικότητας. Ἡ βάση τοῦ πιστεύω του εἶναι ὅτι τὸ ὅμοιο γεννάει τὸ ὅμοιο. Μονάχα μερικοὶ θεωρητικοὶ συγγραφεῖς δοκίμασαν ν' ἀμφισβητήσουν αὐτὴ τὴν ἀρχή. Ὄταν μιὰ μορφολογικὴ παρέκκλιση παρουσιάζεται συχνὰ καὶ τὴ βλέπουμε καὶ στὸν πατέρα καὶ στὸ παιδί, δὲν μπορούμε βέβαια ν' ἀρνηθοῦμε πὼς αὐτὴ ἴσως νὰ ὀφείλεται στὸ ὅτι τὸ ἴδιο αἷτιο ἐπέδρασε καὶ στοὺς δύο. Ἀλλὰ ὅταν μιὰ πολὺ σπάνια παρέκκλιση, ὀφειλόμενη σὲ κάποιο ἀσυνήθιστο συνδυασμὸ περιστάσεων, παρουσιαστῇ σὲ κάποιο ἄτομο—ἂς ποῦμε σ' ἓνα ἀνάμεσα σ' ἑκατομμύρια ἄλλα ὅμοιά του—ποὺ ζεῖ μαζὶ μ' αὐτὰ κ' εἶναι ἐκτεθειμένο στὶς ἴδιες, ὅπως φαίνεται, συνθήκες κι ἀργότερα δοῦμε τὴν ἴδια παρέκκλιση νὰ παρουσιάζεται καὶ στὸ παιδί του, τότε ἀπ' τὸν ἴδιο τὸ νόμο τῶν πιθανοτήτων εἴμαστε ἀναγκασμένοι ν' ἀποδώσουμε τὴ δεύτερη ἐμφάνισή της στὴν κληρονομικότητα. Ὅλοι θάχομε ἀκούσει γιὰ περιπτώσεις ἀλβινισμοῦ, ἀγκρωτοῦ δέρματος, τριχωτοῦ σώματος κ.λ.π. ποὺ παρουσιάζονται σὲ πολλὰ μέλη τῆς ἴδιας οἰκογένειας. Ἀφοῦ πραγματικὰ λοιπὸν οἱ παράξενες καὶ σπάνιες μορφολογικὲς παρεκκλίσεις μεταβιβάζονται κληρονομικὰ, μπορούμε μὲ ἥσυχη συνείδηση νὰ θεωρήσουμε ὅτι κ' οἱ συνθέςτερες καὶ λιγότερο παράξενες παρεκκλίσεις εἶναι κι αὐτὲς κληρονομικές. Ἰσως ὁ σωστὸς τρόπος ἀντιμετώπισης τοῦ ζητήματος αὐτοῦ νὰναι τοῦτος: Νὰ θεωρήσουμε πὼς ἡ κληρονομικότητα ὁποιοῦδήποτε χαρακτηριστικοῦ ἀποτελεῖ τὸν κανόνα, καὶ πὼς ἡ μὴ κληρονομικότητα ἀποτελεῖ τὴν ἐξαιρεση.

Οἱ νόμοι τῆς κληρονομικότητος εἶναι στὸ μεγαλύτερο μέρος τους ἄγνωστοι. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ γιατί ἡ ἴδια ἰδιομορφία ποὺ παρουσιάζεται σὲ διαφορετικὰ ἄτομα τοῦ ἴδιου Εἴδους ἢ διαφορετικῶν Εἰδῶν ἄλλοτε κληρονομεῖται κι ἄλλοτε ὄχι. Γιατί ν° ἀναβιώνουν στὸ παιδί ὁρισμένα χαρακτηριστικὰ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός ἢ καὶ κάποιου ἀκόμα πρὸ μακρυνοῦ προγόνου; Γιατί μιὰ ἰδιομορφία τοῦ ἑνὸς φύλου νὰ μεταβιβάζεται καὶ στὰ δύο φύλα ἢ μονάχα στὸ ἓνα, καὶ σ° αὕτη τὴν τελευταία περίπτωση συνηθέστερα στὸ ἴδιο φύλο, ἀλλὰ ὄχι κι ἀποκλειστικά; Ἐχει κάποια σημασία γιὰ μᾶς τὸ ὅτι οἱ ἰδιομορφίες ποὺ παρουσιάζονται στ° ἀρσενικὰ κατοικίδια ζῶα συχνὰ μεταβιβάζονται, ἂν ὄχι ἀποκλειστικά, πάντως σὲ πολὺ μεγαλύτερο βαθμὸ, μονάχα στ° ἀρσενικά. Ἐνας πολὺ πρὸ σημαντικὸς κανόνας, ὅπου νομίζω ὅτι μπορούμε νὰ βασιστοῦμε, εἶναι τοῦτος: Οἱ ἰδιομορφίες ποὺ παρουσιάζονται σὲ μιὰν ὁρισμένη, ἀδιάφορο ποιά, περίοδο τῆς ζωῆς, ἔχουν τὴν τάση νὰ ξαναπαρουσιάζονται στοὺς ἀπογόνους ὅταν φτάσουν σὲ ἀντίστοιχη ἡλικία, ἢ κάποτε λίγο νεώτερα. Σὲ πολλὰ περιπτώσεις δὲ θὰ μπορούσε βέβαια νὰ γίνῃ ἀλλιῶς. Ἔτσι, οἱ κληρονομικὲς ἰδιομορφίες τῶν κεράτων στὰ βόδια δὲν μπορούν νὰ παρουσιαστοῦν στοὺς ἀπογόνους παρὰ μονάχα ὅταν ἔχουν σχεδὸν φτάσει στὴν ὄριμότητα. Ξέρουμε ὅτι οἱ ἰδιομορφίες τῶν μεταξοσκώληκων παρουσιάζονται κατὰ τίς ἐπόμενες γενεὲς στὸ στάδιο τῆς κάμπιας ἢ τοῦ κουκουλιοῦ. Οἱ κληρονομικὲς ὅμως ἀρρώστιες, καθὼς καὶ μερικὰ ἄλλα στοιχεῖα, μὲ κάνουν νὰ πιστεύω πὼς ὁ κανόνας αὐτὸς ἔχει πλατυτέρη ἐφαρμογὴ καὶ πὼς, ἀκόμα κι ὅταν δὲν ὑπάρχει φανερὸς λόγος ποὺ νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἐμφάνιση μιᾶς ἰδιομορφίας σὲ μιὰν ὁρισμένη ἡλικία, πάλι αὕτη ἔχει τὴν τάση νὰ παρουσιαστῇ στοὺς ἀπογόνους στὴν ἴδια περίοδο ποὺ πρωτοπαρουσιάστηκε στὸν γονεῖα. Πιστεύω πὼς ὁ κανόνας αὐτὸς ἔχει πολὺ μεγάλη σπουδαιότητα γιὰ τὴν ἐξήγηση τῶν νόμων τῆς ἐμβρυολογίας.

Φυσικὰ οἱ πρὸ πάνω παρατηρήσεις περιορίζονται στὴν πρώτη ἐμφάνιση τῆς ἰδιομορφίας καὶ δὲν ἀφοροῦν τὸ πρωταρχικὸ αἶτιον ποὺ ἴσως ἐπέδρασε στὰ ὠάρια ἢ στὸ ἀρσενικὸ στοιχεῖο. Ἔτσι, τὸ ἀυξημένο μῆκος τῶν κεράτων σ° ἓνα δαμάλι ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ διασταύρωση ἀγελάδας μὲ κοντὰ κέρατα καὶ ταύρου μὲ μακριά, ὅσο κι ἂν καθυστερήσει νὰ παρουσιαστῇ, ὀφείλεται ὀλοφάνερα στὴν ἐπίδραση τοῦ ἀρσενικοῦ στοιχείου.

Ἀφοῦ ἀνέφερα τὸ ζήτημα τῆς ἐπαναστροφῆς, μπορῶ ἐδῶ ν° ἀσχοληθῶ μὲ μιὰ παρατήρηση ποὺ συχνὰ ἀναφέρουν οἱ φυσιοδίφες, πὼς δηλαδὴ ὅταν οἱ ἐξημερωμένες ποικιλίες ξαναγαυρῶσιν σὲ ἄγρια κατάστασι, βλέπουμε ν° ἀποχτοῦν πάλι,

βαθμιαία ἔστω ἀλλὰ σίγουρα, τὰ χαρακτηριστικά τῆς ἀρχέγονης γενιᾶς τους. Κι ἀπ' αὐτὸ ξεκίνησαν γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν πὼς ἀπ' τὶς παρατηρήσεις μας πάνω στὰ κατοικίδια Εἶδη δὲν εἶναι δυνατό νὰ βγάλουμε κανένα συμπέρασμα γιὰ τὰ ὄντα ποὺ ζοῦν σὲ φυσικὴ κατάσταση. Τοῦ κάκου πάσκισα ν' ἀνακαλύψω πάνω σὲ ποιά ἀκλόνητα γεγονότα στηρίζεται ὁ πιὸ πάνω τολμηρὸς καὶ χιλιοεπωμένος ἰσχυρισμὸς. Ἄν προσπαθοῦσε κανεὶς ν' ἀποδείξει τὴν ἀλήθειά αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, θὰ σκόνταφτε σὲ τεράστιες δυσκολίες. Μποροῦμε ἀφοβα νὰ ποῦμε ὅτι πάρα πολλές ἀπ' τὶς ποικιλίες ποὺ παρουσιάζουν ἐντονότερα τὰ χαρακτηριστικά τοῦ κατοικίδιου Εἴδους δὲ θὰ μπορούσαν πιά οὔτε νὰ ζήσουν καν σὲ ἄγρια κατάσταση. Ἄλλωστε, σὲ πολλές περιπτώσεις, δὲν ξέρουμε ποιά εἶταν ἡ ἀρχέγονη γενιά κ' ἔτσι δὲ θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ἂν συνέβη ἢ ὄχι τέλεια ἐπαναστροφή. Γιὰ ν' ἀποφύγουμε, σὲ μιὰ τέτια περίπτωση, τὶς ἐπιδράσεις ἀπὸ διασταύρωση, θάπρεπε ν' ἀφήσουμε μονάχα μιὰ ποικιλία ἐλεύθερη στὴν καινούργια τῆς διαμονή. Παρ' ὅλ' αὐτά, ἐπειδὴ πραγματικὰ στὶς ποικιλίες μας ἀναβιώνουν κάποτε μερικὰ χαρακτηριστικά τῶν προγονικῶν τους μορφῶν, ἂν κατορθώναμε νὰ ἐγκλιματίσουμε ἢ νὰ καλλιεργήσουμε σὲ φτωχὸ ἔδαφος, γιὰ πολλές γενιές, τὶς διάφορες ράτσες, λ. χ. τοῦ λάχανου, δὲ θὰ μοῦ φαινόταν ἀπίθανο νὰ ξαναγυρίσουν κατὰ ἓνα μεγάλο ποσοστὸ, ἢ καὶ ὀλοκληρωτικὰ, στὴν ἄγρια, ἀρχέγονη γενιά τους. (Στὴν περίπτωση ὅμως αὐτὴ κάποιο ρόλο θάχε παίζει καὶ ἡ καθορισμένη ἐπίδραση τοῦ φτωχοῦ ἐδάφους.) Ὡστόσο, εἴτε πετύχαινε τὸ πείραμα εἴτε ὄχι, αὐτὸ δὲ θάχε μεγάλη σημασία γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῶν ἐπιχειρημάτων μας. Γιατὶ τὸ ἴδιο τὸ πείραμα δημιουργεῖ μιὰν ἀλλαγὴ στὶς συνθήκες ζωῆς. Ἄν κανεὶς μποροῦσε φυσικὰ ν' ἀποδείξει ὅτι οἱ ἐξημερωμένες ποικιλίες μας ἐκδηλώνουν ἐντονες τάσεις ἐπαναστροφῆς—ὅτι δηλαδὴ τείνουν νὰ χάσουν τὰ ἐπίκτητα χαρακτηριστικά τους ἐνόσω ἀκόμα ζοῦν κάτω ἀπ' τὶς ἴδιες συνθήκες καὶ μάλιστα κατὰ μεγάλες ὁμάδες ὥστε, μὲ τὴν ἀνάμιξη ποὺ προέρχεται ἀπ' τὴν ἐλεύθερη διασταύρωση, ν' ἀλληλοαναιροῦνται οἱ ὅποιεςδήποτε μικρὲς παρεκκλίσεις, ἔ, σὲ μιὰ τέτια περίπτωση θὰ παραδεχόμεθα ὅτι ἀπ' τὶς κατοικίδιες ποικιλίες μας δὲν μποροῦμε πραγματικὰ νὰ βγάλουμε κανένα συμπέρασμα γιὰ τὰ Εἶδη. Ὁμως δὲν ὑπάρχει οὔτε ἴχνος στοιχείου ποὺ νὰ εὐνοεῖ μιὰ τέτια ἄποψη. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι δὲ θὰ μπορούσαμε ν' ἀναθρέψουμε, γιὰ ἀπεριορίστες γενεές, κέλητες, φροτηγὰ ἄλογα, βόδια μὲ μακριὰ ἢ κοντὰ κέρατα, διάφορες ράτσες πουλερικὰ καὶ λαχανικὰ, θάταν ἀντίθετος μ' ὅσα μᾶς ἔχει διδάξει ἡ πείρα.

Ο ΧΑΡΑΧΤΗΡΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ.— Η ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ.— Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΞΗΜΕΡΩΜΕΝΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ ΑΠΟ ΕΝΑ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΔΗ.

Όταν κοιτάξουμε τις κληρονομικές ποικιλίες ή ράτσες τῶν ἐξημερωμένων ζώων καὶ φυτῶν καὶ τις συγκρίνουμε μὲ ἄλλα στενὰ συγγενικά τους Εἶδη, γενικά διακρίνουμε, ὅπως εἶπαμε κίολας, στὴν κάθε ἐξημερωμένη ράτσα λιγότερη ὁμοιομορφία χαρακτηριστικῶν ἀπ' ὅση παρουσιάζουν τὰ γνήσια Εἶδη. Οἱ ἐξημερωμένες ράτσες παρουσιάζουν συχνὰ ἕναν κάπως τερατώδη χαρακτήρα. Θέλω νὰ πῶ μὲ τοῦτο ὅτι, παρ' ὅλο πὺ διαφέρουν μεταξύ τους καὶ μὲ τ' ἄλλα Εἶδη τοῦ ἴδιου γένους σὲ μερικά ἀσήμαντα χαρακτηριστικά, συχνὰ βλέπουμε τις ράτσες νὰ παρουσιάζουν σὲ κάποιο μέρος τοῦ ὄργανισμοῦ τους μιὰν ἐξαιρετικά ἐντονη διαφορὰ, τόσο ὅταν τις συγκρίνουμε τῆ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη ὅσο, καὶ πολὺ περισσότερο μάλιστα, ὅταν τις συγκρίνουμε μὲ τοὺς πιδὸ στενοὺς συγγενεῖς τους πὺ ζοῦν σὲ φυσικὴ κατάσταση. Ληφόνοντας κατὰ μέρος τις πιδὸ πάνω ἐξαιρέσεις (καθὼς καὶ τὴν πλήρη γονιμότητα πὺ παρουσιάζουν οἱ διασταυρώσεις ποικιλιῶν, πὺ θὰ τῆ συζητήσουμε πιδὸ κάτω) παρατηροῦμε ὅτι οἱ κατοικίδιες ποικιλίες τοῦ ἴδιου Εἴδους διαφέρουν μεταξύ τους μὲ τὸν ἴδιο τρόπο πὺ διαφέρουν τὰ στενὰ συγγενικά Εἶδη τοῦ ἴδιου γένους σὲ φυσικὴ κατάσταση. Ὅμως οἱ διαφορὲς στὶς περισσότερες περιπτώσεις εἶναι λιγότερο ἐκδηλές. Αὐτὸ πρέπει νὰ παραδεχτοῦμε πὺς εἶναι γεγονός, ἀφοῦ οἱ ἐξημερωμένες ράτσες πολλῶν φυτῶν καὶ ζώων θεωρήθηκαν ἀπὸ μερικοὺς ἔγκυρους κριτὲς σὰν ἀπόγονοι «ἐξ ὑπαρχῆς» ξεχωριστῶν Εἰδῶν, ἐνῶ ἄλλοι ἔγκυροι κριτὲς τις θεώρησαν ἀπλῆς ποικιλίες. Αὐτὴ ἡ πηγὴ ἀμφιβολιῶν δὲ θὰ δαιωνιζόταν ἂν ὑπῆρχε σαφὴς διαχωρισμὸς ἀνάμεσα σ' ἐξημερωμένη ράτσα καὶ Εἶδος. Συχνὰ εἰπώθηκε ὅτι οἱ ἐξημερωμένες ράτσες δὲ διαφέρουν μεταξύ τους σὲ χαρακτηριστικά ἀξίας γένους. Μπορεῖ ν' ἀποδείξει κανεὶς πὺς αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό. Ἀλλὰ οἱ φυσιοδίφες διαφωνοῦν πάρα πολὺ ὅταν πρόκειται νὰ καθορίσουν ποιά χαρακτηριστικά ἔχουν ἀξία γένους γιατί ὅλες οἱ τέτιες ἀξιολογήσεις εἶναι γιὰ τὴν ὄρα ἐμπειρικές. Όταν θ' ἀχει ἐξηγηθεῖ ὁ τρόπος πὺ, σὲ φυσικὴ κατάσταση, προκύπτουν τὰ γένη, τότε θὰ δοῦμε ὅτι δὲν ἔχουμε δικαίωμα νὰ ζητᾶμε συχνὰ γὰ βροῦμε διαφορὲς ἀξίας γένους στὶς ράτσες πὺ ἔχουμε ἐξημερώσει.

Στὴν προσπάθειά μας νὰ ἐχτιμήσουμε τὸ μέγεθος τῶν μορφολογικῶν διαφορῶν ἀνάμεσα σὲ συγγενικές, ἐξημερωμένες ράτσες, σκοντάφτουμε πολὺ γρήγορα σὲ ἀμφιβολίες, ἐπειδὴ δὲν ξέρουμε ἂν αὐτὲς κατάγονται ἀπ' τὸ ἴδιο Εἶδος ἢ ἀπὸ διαφορετικά Εἶδη. Θὰ παρουσίαζε μεγάλο ἐνδιαφέρον τὸ ξεκα-

θάρισμα ἐνὸς τέτιου ζητήματος. Ἀν λόγου χάρη μπορούσε ν' ἀποδειχτεῖ ὅτι τὸ λαγωνικό, ὁ ἰχνηλάτης, τὸ τεριέ, ὁ ἰσπανικός σκύλος κι ὁ μπουλντόγκ, ποὺ ὅπως ξέρουμε πολλαπλασιάζονται διατηρώντας ἀνόθευτη τὴ ράτσα τους, εἶναι ἀπόγονοι τοῦ ἴδιου Εἴδους, τότε στοιχεῖα ὅπως αὐτὸ θὰ βάραιναν σημαντικὰ στὴν κρίση μας κάνοντάς μας ν' ἀμφιβάλλουμε γιὰ τὸ ἀμετάβλητο πολλῶν στενὰ συγγενικῶν Εἰδῶν—ὅπως λ. γ. οἱ ἀλεπούδες—ποὺ ζοῦν σὲ φυσικὴ κατάσταση στὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου. Ὅπως θὰ δοῦμε τώρα, δὲν πιστεύω οἱ διαφορὲς ἀνάμεσα στις ποικίλες ράτσες σκύλων νὰ δημιουργήθηκαν σ' ὅλη τὴν ἔκτασή τους ἀπὸ τότε ποὺ ἐξημερώθηκαν. Πιστεύω πῶς ἓνα μικρὸ μέρος τῶν διαφορῶν αὐτῶν ὀφείλεται στὸ ὅτι κατάγονται ἀπὸ ξεχωριστὰ Εἶδη. Γιὰ ὀρισμένες ὁμως ράτσες ἄλλων κατοικιδίων ζῶων ποὺ παρουσιάζουν πολὺ ἐντονες διαφορὲς μεταξύ τους, ὑπάρχουν ἐνδείξεις, ἢ καὶ ἀποδείξεις, ὅτι ὅλες τους κατάγονται ἀπ' τὴν ἴδια ἀγρία γενιά.

Συχνὰ ἰσχυρίστηκαν ὅτι ὁ ἄνθρωπος διάλεξε νὰ ἐξημερώσει ἐκεῖνα τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα ποὺ ἔχουν μιὰ δυνατὴ ἐμφυτη τάση νὰ μεταβάλλονται καθὼς καὶ ν' ἀντέχουν στὰ διάφορα κλίματα. Δὲν ἀμφισβητῶ ὅτι αὐτὲς οἱ ἰκανότητες συνέβησαν κατὰ πολὺ στὴν ἀξία τῶν περισσοτέρων ἀπ' τὰ ἐξημερωμένα φυτὰ καὶ ζῶα μας. Ἀλλὰ πῶς θάταν δυνατὸ ἐκεῖνος ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος νὰ ξέρει, ὅταν ἐξημέρωνε ἓνα ζῶο, ἂν θὰ διαφοροποιόταν στις ἐπόμενες γενιὲς κι ἂν θ' ἄντεχε σ' ἄλλα κλίματα; Μήπως ἡ μικρὴ μεταβλητότητα τοῦ γαϊδάρου ἢ τῆς χήνας εἶτε ἡ μικρὴ ἀντοχὴ τοῦ τάρανδου στὴ ζέστη ἢ τῆς κοινῆς καμήλας στὸ κρύο, ἐμπόδισαν τὴν ἐξημέρωσή τους; Δὲν μπορῶ ν' ἀμφιβάλλω ὅτι ἂν ἄλλα φυτὰ καὶ ζῶα, ἀριθμητικὰ ἴσα μὲ τὰ ἐξημερωμένα καὶ ποὺ ν' ἀνῆκαν σ' ἐξίσου διαφορετικὸς κλάδους καὶ χῶρες, παίρονταν ἀπ' τὴ φυσικὴ τους κατάσταση κι ἀναπαράγονταν σ' ἐξημερωμένη κατάσταση γιὰ ἰσάριθμες γενεές, κι αὐτὰ κατὰ μέσον ὄρου θὰ παράλλαξαν τόσο, ὅσο παράλλαξαν καὶ τὰ Εἶδη ποὺ ὑπῆρξαν οἱ πρόγονοι τῶν ἐξημερωμένων φυτῶν καὶ ζῶων.

Στὴν περίπτωση τῶν περισσοτέρων ἀπ' τ' ἀρχαιότερα ἐξημερωμένα φυτὰ καὶ ζῶα, εἶναι ἀδύνατο νὰ καταλήξουμε σὲ ὀριστικὸ συμπέρασμα γιὰ τὸ ἂν κατάγονται ἀπὸ ἓνα ἢ ἀπὸ πολλὰ ἀγρία Εἶδη. Ἐκεῖνοι ποὺ πιστεύουν στὴν πολλαπλὴ καταγωγή τῶν κατοικιδίων ζῶων μας, στηρίζονται βασικὰ σὲ τοῦτο τὸ κύριο ἐπιχείρημα: ὅτι καὶ στὴν πιὸ μακρινὴ ἀρχαιότητα, ὅπως φαίνεται ἀπ' τὰ μνημεῖα τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς λιμναῖες κατοικίες τῆς Ἑλβετίας, βρίσκουμε μεγάλη ποικιλία ἀπὸ ράτσες. Κι ἀκόμα μερικὲς ἀπ' αὐτὲς τῆς ἀρχαῖες ράτσες μοιάζουν πάρα πολὺ, ἢ μάλιστα εἶναι ὁλότελα ἴδιες μὲ τῆς ρά-

ταες πού υπάρχουν ακόμα και σήμερα. Το μόνο όμως πού κάνει αυτό, είναι νά μεταθέτει πολύ πίσω τήν ιστορία τοῦ πολιτισμοῦ και νά δείχνει ὅτι τὰ ζῶα εἶχαν ἐξημερωθεῖ σέ πολύ προγενέστερη περίοδο ἀπό κείνη πού ὡς τώρα ὑποθέταμε. Οἱ λιμναῖοι κάτοικοι τῆς Ελβετίας καλλιεργούσαν διάφορες ράτσες στάρι και κριθάρι, καθῶς και μπιζέλια, λινάρι και παπαροῦνες γιά τὸ λάδι. Ακόμα εἶχαν στήν κατοχή τους διάφορα κατοικίδια ζῶα. Κι ὄχι μονάχα αὐτό, ἀλλά ἐκαναν καί ἐμπόριο μ' ἄλλους λαούς. Οἱ αὐτὰ δείχνουν ξεκάθαρα, ὅπως παρατήρησε κι ὁ Χέσερ, ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶχαν σέ κείνη τῆ μακρινή ἐποχή σημαντικά προσδεύσει τὸν πολιτισμό. Κι αὐτό, μέ τῆ σειρά του πάλι, προὑποθέτει μιὰ προηγούμενη μακρόχρονη περίοδο λιγότερο ἀναπτυγμένου πολιτισμοῦ, πού στή διάρκειά της ἴσως τὰ κατοικίδια ζῶα, πού ἐκτρέφανε οἱ διάφορες φυλές σέ διαφορετικές περιοχές, διαφοροποιούνταν και φέρνανε στή φῶς τίς ξεχωριστές ράτσες. Ἀπό τότε πού ἀνακαλύφθηκαν, στίς ἀνώτερες γεωλογικές διαπλάσεις διαφόρων περιοχῶν, ἐργασίαι ἀπό πυριτόλιθο, ὅλοι οἱ γεωλόγοι πιστεύουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος τοῦ βαρβαρικοῦ σταδίου ἔζησε σέ μιάν ὑπερβολικά μακρινή ἐποχή. Και σήμερα ξέρουμε ὅτι δέν ὑπάρχει καμιὰ φυλή τόσο βάρβαρη πού νά μὴν ἔχει ἐξημερώσει τουλάχιστο τὸ σκύλο.

Ἡ προέλευση τῶν περισσοτέρων ἀπ' τὰ κατοικίδια ζῶα μας θὰ μείνει ἴσως γιά πάντα ἀσαφής. Ἀλλά ἔχω τὸ δικαίωμα νά παρατηρήσω ἐδῶ πῶς ἀπ' τὴν ἐξέταση τῶν κατοικίδιων σκυλιῶν ὅλου τοῦ κόσμου κι ἀφοῦ ὑπομονετικά καί ἐπίπονα συγκέντρωσα ὅλα τὰ γνωστά στοιχεῖα, κατέληξα στή συμπέρασμα ὅτι ἐξημερώθηκαν διάφορα ἄγρια Εἶδη Κυνοειδῶν, κι ὅτι τὸ αἷμα αὐτῶν τῶν Εἰδῶν, σέ μερικές μάλιστα περιπτώσεις ἀνάμιχτο, κυλάει στίς κατοικίδιες ράτσες μας. Ὅσο γιά τίς κασίκες και τὰ πρόβατα, δέν μπορῶ νά σχηματίσω ὀριστική γνώμη. Ἀπ' τὰ στοιχεῖα πού μοῦ ἀνακοίνωσε ὁ κ. Μπλάντ σχετικά μέ τίς συνήθειες, τὴ φωνή, τὴν κρᾶση και τὴν κατασκευή τῶν Ἰνδικῶν ὑβοφόρων βοοειδῶν, βγαίνει σχεδὸν βέβαιο τὸ συμπέρασμα ὅτι αὐτὰ κατάγονται ἀπὸ ἀρχέγονη γενιά διαφορετικῆ ἀπὸ κείνην τῶν δικῶν μας εὐρωπαϊκῶν βοοειδῶν. Καί μερικοὶ ἔγκυροι κριτὲς πιστεύουν ὅτι τὰ εὐρωπαϊκὰ βοοειδῆ κατάγονται ἀπὸ δυὸ ἢ τρεῖς διαφορετικοὺς ἄγριους προγόνους—ἀδιάφορο ἂν ἀξίσει νά τοὺς ὀνομάσουμε Εἶδη ἢ ὄχι. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο, καθῶς και κείνο γιά τὴ διάκριση Εἶδους ἀνάμεσα στὰ ὑβοφόρα και στὰ κοινὰ βοοειδῆ, μπορεῖ πραγματικά νά θεωρηθεῖ ἀσφαλὲς γάρη στίς ἀξιοθαύμαστες ἐρευνες τοῦ καθηγητῆ Ρυτιμέγιερ. Σχετικά μέ τ' ἄλογα, τείνω μέ πολλοὺς δισταγμοὺς νά πιστέψω, ἀντίθετα μέ πολλοὺς ἄλλους συγγραφεῖς, ὅτι ὅλες οἱ ράτσες ἀνήκουν στὸ ἴδιο Εἶδος, ἂν και δέν μπορῶ ν' ἀναφέρω ἐδῶ τοὺς λόγους. Ἀνέθρεψα ὅλες σχεδὸν τίς ἄγ-

γλικές ράτσες ορνιθοειδῶν, τις διασταύρωσα και μελέτησα τους σκελετούς τους. Υστερὸν ἀπ' ὅλα αὐτὰ νομίζω πὼς εἶναι σχεδὸν βέβαιο ὅτι ὅλα κατάγονται ἀπ' τὸ ἀγριο Ἰνδικὸ Εἶδος «Ὀρνις ἢ Βανκίβεια» (Gallus Bankiva). Σ' αὐτὸ τὸ συμπέρασμα κατέληξε κι ὁ κ. Μπλὺθ καθὼς κι ἄλλοι ποὺ μελέτησαν αὐτὸ τὸ πτηνὸ στὶς Ἰνδίες. Ὅσο γιὰ τις πάπιες και τὰ κουνέλια, μ' ὅλο ποὺ πολλὲς ράτσες διαφέρουν σημαντικὰ μεταξὺ τους, ὑπάρχουν στοιχεῖα ὀλοκάθαρα ποὺ πείθουν ὅτι ὅλα κατάγονται ἀπ' τὴν κοινὴ ἀγριοπάπια και τὸ ἀγριοκουνέλο.

Μερικοὶ συγγραφεῖς, ὑποστηρίζοντας τὴ θεωρίαν ὅτι οἱ διαφορὲς ἐξημερωμένες ράτσες κατάγονται ἀπὸ διαφορετικὰ ἀρχέγονα Εἶδη, ἐφτάσαν ὡς τὸν παραλογισμό. Πιστεύουν πὼς κάθε ράτσα ποὺ μπορεῖ ν' ἀναπαράγεται ἀνόθευτη, εἶχε τὸ ἀγριο πρωτότυπὸ της, ἔστω κι ἂν τὰ χαρακτηριστικὰ της γνωρίσματα εἶναι ἀνεπαίσθητα. Ἐτσι ὁμοῦ θάπρεπε νὰ ὑπῆρχαν μονάχα στὴν Εὐρώπῃ καμιά εἰκοσαριά Εἶδη ἀγρίων βοσειδῶν τουλάχιστο κι ἄλλα τόσα Εἶδη προβάτων και ἀρκετὰ αἰγῶν. Κι ἀρκετὰ ἀπ' αὐτὰ θάπρεπε νὰ ὑπῆρχαν στὴν ἴδια τὴ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ. Κάποιος συγγραφέας πιστεύει πὼς κάποτε ὑπῆρχαν ἔντεκα ἀγρια Εἶδη προβάτων ποὺ ζούσαν εἰδικὰ στὴ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ ! Ὅταν σκεφτοῦμε ὅτι ἡ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ δὲν ἔχει οὔτε ἓνα θηλαστικὸ ποὺ νὰ μὴν ὑπάρχει σ' ἄλλη χώρα, και πὼς ἡ Γαλλία ἔχει ἐλάχιστα διαφορετικὰ ἀπ' τῆς Γερμανίας κι ἀκόμα πὼς τὸ ἴδιο συμβαίνει μετὰ τὴν Οὐγγαρία, τὴν Ἰσπανία κ.λ.π., ἐνῶ ὅλες αὐτὲς οἱ χώρες ἔχουν ἢ κάθε μιὰ ἀρκετὲς ἰδιότυπες ράτσες βόδια, πρόβατα κ.λ.π., τότε θὰ πρέπει νὰ παραδεχτοῦμε πὼς πολλὲς κατοικίδιες ράτσες πρέπει νὰ ἐμφανίστηκαν στὴν Εὐρώπῃ. Γιατὶ ἀλλιῶς ἀπὸ ποῦ θὰ μπορούσαν νὰ προέλθουν ; Τὸ ἴδιο συμβαίνει και στὶς Ἰνδίες. Ἀκόμα και στὴν περίπτωσιν τοῦ κατοικίδιου σκύλου, μετὰ τις τόσες ράτσες τοῦ σ' ὅλο τὸν κόσμον, ποὺ και γὼ παραδέχομαι ὅτι κατάγονται ἀπὸ διάφορα ἀγρια Εἶδη, πάλι δὲν μπορούμε ν' ἀμφιβάλλουμε γιὰ τὸ ὅτι και σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσιν ὑπάρχει ἓνα τεράστιο ποσὸ κληρονομικῶν παραλλαγῶν. Γιατὶ ποῖός θὰ πιστέψει ὅτι ἔζησαν ποτὲ σὲ φυσικὴ κατάστασιν ζῶα ποὺ νὰ μοιάζουν πολὺ μετὰ τὸ ἰταλικὸ λαγωνικὸ, τὸν ἰχνηλάτη, τὸν μπουλντιὸγκ ἢ τὸν ἰσπανικὸ σκύλο τοῦ Blenheim κ.λ.π., ποὺ εἶναι τόσο ἀνόμοιοι μ' ὅλα τὰ ἀγρια Κυνοειδῆ ; Πολλὲς φορές εἰπώθηκε ἀνεύθυννα πὼς ὅλες οἱ ράτσες τῶν σκυλιῶν μας προήλθαν ἀπ' τὴ διασταύρωσιν μερικῶν ἀρχέγονων Εἰδῶν. Μετὰ τὴ διασταύρωσιν ὁμοῦ μπορούμε μονάχα νὰ πετύχουμε μορφὲς κατὰ κάποιον βαθμὸν ἐνδιάμεσες σὲ σχέσιν μετὰ κείνες τῶν γονέων. Κι ἂν θέλουμε νὰ ἐξηγήσουμε ἀπὸ ποῦ προήλθαν οἱ διαφορὲς κατοικίδιες ράτσες μ' ἓνα τέτιον προίσιον, πρέπει νὰ παραδεχτοῦμε πὼς προὔπηρχαν σὲ ἀγρια κατάστασιν μορφὲς πιὸ ἀκραῖες ἀπ' τοῦ

Ιταλικού λαγωνικού, του Ιγνηλάτη, του μπουλντόγκ κ.λ.π. Εχτός απ' αυτό, έχουν υπερβάλει τη δυνατότητα δημιουργίας ξεχωριστής ράτσας με τη διασταύρωση. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα που δείχνουν ότι μια ράτσα μπορεί να διαφοροποιηθεί από τυχαίες διασταυρώσεις, αν η προσπάθεια βοηθηθεί κι από προσεχτική επιλογή των ατόμων που παρουσιάζουν τον επιθυμητό χαρακτήρα. Αλλά θάταν τρομερά δύσκολο να πετύχουμε μια ράτσα ενδιαμέση από δυο δλότελα διαφορετικές. Ο σερ I. Σεμπράϊτ σκόπιμα πειραματίστηκε για να πετύχει κάτι τέτοιο κι απέτυχε. Τα προϊόντα της πρώτης διασταύρωσης από δυο διαφορετικές καθαρόαιμες γενιές είναι αρκετά όμοια και μερικές φορές (όπως παρατήρησα στα περιστέρια) δλότελα μοιόμορφα στα χαρακτηριστικά τους, κ' έτσι όλα φαίνονται πολύ απλά. Αλλά όταν αυτοί οι μιγάδες έχουν διασταυρωθεί για κάμποσες γενιές μεταξύ τους, δύσκολα θά βρείς έστω και δυο που να μοιάζουν και τότε γίνονται φανερές οι δυσκολίες μιās τέτιας προσπάθειας.

ΟΙ ΡΑΤΣΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝ, ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΟΥΣ Κ' Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥΣ

Πιστεύοντας ότι η μελέτη μιās ορισμένης ομάδας είναι πάντα προτιμότερη, διάλεξα, ύστερ' από πολλή σκέψη, τα κατοικίδια περιστέρια. Ανέθρεψα κάθε ράτσα που μπόρεσα ν' αγοράσω ή να προμηθευτώ αλλιώς. Πολλοί μάλιστα είχαν την εξαιρετική καλοσύνη να μου στείλουν ταριχευμένα περιστέρια από διάφορες περιοχές του κόσμου κ' ιδιαίτερα ο έντιμότατος Β. Έλιοτ απ' τις Ινδίες κι ο έντιμότατος Σ. Μούρσευ απ' την Περσία.

Πολλές πραγματείες για τα περιστέρια έχουν δημοσιευτεί σε διάφορες γλώσσες. Μερικές μάλιστα είναι πολύ σπουδαίες γιατί είναι πολύ παλιές. Συνεργάστηκα με διάφορους σπουδαίους περιστερόφιλους, και δυο λέσχες περιστερόφιλων του Λονδίνου με δέχτηκαν σαν μέλος τους. Είναι καταπληκτικό το πόσο ποικιλόμορφες ράτσες υπάρχουν. Ας συγκρίνει κανείς το άγγλικό ταχυδρομικό περιστέρι με το μικροπρόσωπο περιστέρι της ράτσας στροβιλιστής κι ας προσέξει την αξιοθαύμαστη διαφορά στο ράμφος τους που συνεπάγεται αντίστοιχες διαφορές στο κρανίο. Το ταχυδρομικό περιστέρι, ιδιαίτερα το άρσενικό, είναι αξιοσημείωτο και για την εξαιρετική ανάπτυξη της σαρκωμάτωσης μεμβράνης γύρω στο κεφάλι, κι αυτό συνοδεύεται από πολύ μακριά βλέφαρα, πολύ πλατιά έξωτερικά στέγαστρα στα ρουθούνια, καθώς και μεγάλο άνοιγμα του ράμφους. Ο μικροπρόσωπος στροβιλιστής έχει ράμφος που στίς έξωτερικές γραμμές του είναι σχεδόν όμοιο